

Beleidsplan Sport 2009-2013

Beweging in tekst gevat

Zevenbergen, februari 2009
Afdeling Strategie en Advies
drs. M.E. de Groot

Samenvatting

De maatschappelijke betekenis van sport is de laatste decennia toegenomen. Sport is niet langer een autonome functie, maar werkt in toenemende mate samen met andere sectoren, zoals bijvoorbeeld de WMO, evenementenbeleid, vrijwilligersbeleid, volksgezondheidsbeleid, jeugdbeleid en ouderenbeleid. Sport is niet langer alleen een doel op zich, maar levert een gerichte bijdrage aan het realiseren van maatschappelijke doelstellingen. De sport wordt ook meer en meer aangesproken op haar maatschappelijke verantwoordelijkheid. Hierbij gaat het naast het aanbieden van een goed sportaanbod, bijvoorbeeld om opvang en (sport)opvoeding van jeugd, de integratie van gehandicapten evenals bewegingsstimulering bij verschillende doelgroepen. Deze mogelijkheden worden echter nog onvoldoende benut. Sport kan veel meer bijdragen aan maatschappelijke vraagstukken dan nu het geval is. Dit vergt dan ook vanuit de gemeente investeringen in onder andere projecten, samenwerking en communicatie vanuit een duidelijke visie op sport.

Nieuwe trends, maatschappelijke ontwikkelingen zoals reeds benoemd in de kadernotitie Sport¹, benadrukken het belang om vanuit een kaderstellend beleidsplan met concrete actiepunten hierop in te spelen. Met het beleidsplan willen we duidelijkheid scheppen over de organisatie van het lokale sportgebeuren. Daarnaast is het zinvol na te gaan hoe we kunnen stimuleren dat meer mensen gaan sporten en bewegen en dat een optimaal en prettig sportklimaat ontstaat binnen Moerdijk.

Aan de hand van de interactieve sessies is een aantal opvallendheden te onderscheiden. Zo komen de volgende zaken meermaals aan bod: senioren sport, relatie met het Strategische Accommodatiebeleid, jeugdsport, topsport, samenwerking, combinatiefuncties, stimulering en sporten met een beperking.

Het beleidsplan is onderverdeeld in drie thema's: sport en maatschappelijke integratie, sportstimulering en versterking van het sportieve veld.

In het beleidsplan zijn zeven speerpunten uitgewerkt. Deze speerpunten vormen samen de visie:

1. Maatschappelijk rendement van sport optimaliseren
2. Een brede benadering in relatie tot onderwijs, zorg en welzijn hanteren om de samenhang te versterken
3. Meer mensen met een beperking doen aan sport
4. Meer mensen doen aan sport en voldoen aan de beweegnorm, jongeren en ouderen verdienen hierbij extra aandacht
5. Het aanbod van sport binnen Moerdijk wordt beter onder de aandacht gebracht via verschillende media
6. Versterken van de samenhang binnen sportaccommodaties door het benoemen van duidelijke criteria
7. Focus van het beleid ligt bij breedtesport, topsport is hierbij een inspiratiebron

Om deze doelstelling te bereiken zijn 24 actiepunten in het beleidsplan geformuleerd. Met deze actiepunten wordt beoogd de komende vier jaar een samenhangend sportbeleid te realiseren. Met de genoemde uitgangspunten is het de bedoeling om het sportbeleid nieuwe impulsen te geven. De uitvoering van de actiepunten leggen wel een beslag op financiële middelen en personele capaciteit. Voor 2009 is naast de al bestaande middelen een extra bedrag van € 14.000,- benodigd. In de jaren 2010 en 2011 betreft het per jaar een bedrag van respectievelijk € 21.150,- en € 4.000.

Per actiepunt is de personele inzet, per afdeling aangegeven. Er wordt opgemerkt dat deze inzet indicatief is.

---

¹ Vastgesteld door uw raad in oktober 2008

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Hoofdstuk 1 - De aanloop - een inleiding	4
1.1 AANLEIDING	4
1.2 PROBLEEM- EN DOELSTELLING	4
1.3 OPZET	4
Hoofdstuk 2 - De tussenstand - een analyse	5
2.1 INLEIDING	5
2.2 THEORETISCH KADER.....	5
2.2.1 Wensen en aandachtspunten gemeenteraad.....	5
2.2.2 Wensen en aandachtspunten verenigingen.....	6
2.2.3 Wensen vanuit het gehandicaptenplatform ‘de Kernen’	7
2.3 CONCLUSIE	7
Hoofdstuk 3 - De kwalificatie - een visie	10
3.1 INLEIDING	10
3.2 SPEERPUNTEN	10
3.3 CONCLUSIE	12
Hoofdstuk 4 – Thema sport en maatschappelijke integratie - meedoen	13
4.1 INLEIDING	13
4.2 AANDACHTSGEBIEDEN.....	13
4.2.1 Combinaties en Combinatiefuncties.....	13
4.2.2 Jeugdsportfonds	14
4.2.3 Sporten met een beperking	14
4.2.4 Vrijwilligerswerk.....	16
Hoofdstuk 5 - Thema sportstimulering - bewegen.....	17
5.1 INLEIDING	17
5.2 AANDACHTSGEBIEDEN.....	17
5.2.1 Jongeren.....	17
5.2.2 Ouderen.....	19
5.2.3 Meten=weten.....	20
5.2.4 Stimuleringsregelingen.....	21
5.2.5 Informeren en communicatie.....	21
Hoofdstuk 6 - Thema versterking van het sportieve veld - presteren.....	22
6.1 INLEIDING	22
6.2 AANDACHTSGEBIEDEN.....	22
6.2.1 Door de gemeente erkende sporten	22
6.2.2 Ambities, wensen en groei.....	23
6.2.3 Investerings en vervangingen.....	23
6.2.4 Kunstgras	23
6.2.5 Topsport & wedstrijdsport	24
Hoofdstuk 7- De finale - meerjarenplanning	25
7.1 PRIORITEITEN.....	25
7.2.1 PLANNING	25
Bijlage I – Capaciteitsraming.....	26
Bijlage II – Financiële consequenties	27
Bijlage III – Begrippenlijst.....	28

Hoofdstuk 1 - De aanloop - een inleiding

1.1 Aanleiding

Is het mogelijk om beweging in tekst te vatten? Dit beleidsplan zelf zal wellicht even 'statisch' blijven als voorheen, maar uiteindelijk is het doel van dit document om tot beweging aan te zetten, in welke vorm dan ook. Dit houdt in dat het bij sporten niet enkel en alleen meer gaat om het verbeteren van de eigen prestaties of die van een team, maar ook om gezondheid, fit zijn, beleving en ontmoeting. Want sport is niet alleen meer een doel op zich. Sport heeft zich in de loop van de tijd ontwikkeld tot een middel om brede maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Sport heeft een gezondheidsbevorderende werking en heeft tevens een belangrijke maatschappelijke waarde. In dit licht bezien is investeren in sport, investeren in de Moerdijkse samenleving.

In de aanloop naar dit beleidsplan heeft de gemeenteraad reeds de kaders vastgesteld. Met de kadernotitie Sport is de basis gelegd voor dit beleidsplan. Na vaststelling van de kadernotitie door de gemeenteraad heeft een interactieve werksessie met het veld plaatsgevonden. Ook tijdens de beeldvormende commissievergadering Strategisch Accommodatiebeleid is een aantal vraagstukken op het gebied van sport behandeld. De uitkomsten van beide sessies zijn in dit beleidsplan verwerkt. Verder is het gehandicaptenplatform 'de Kernen' afzonderlijk geraadpleegd.

1.2 Probleem- en doelstelling

De probleemstelling is als volgt geformuleerd:

Probleemstelling

- 1. In hoeverre kan vanuit het sportbeleid een bijdrage worden geleverd aan een kwalitatief goed aanbod op het gebied van sporten en bewegen?*
- 2. Op welke wijze dragen extra activiteiten, stimulerende projecten en het verstrekken van informatie bij aan het versterken van het sportieve veld?*

De doelstelling van deze nota is als volgt geformuleerd:

Algemene doelstelling

Het bevorderen van een actieve leefstijl door middel van sportstimulering, projecten en activiteiten en het in standhouden van een kwalitatief goed basisvoorzieningenpakket in de verschillende kernen.

1.3 Opzet

Het vormgeven van het beleidsplan begint in hoofdstuk 2 met een analyse en inventarisatie. Kort wordt de uitgangssituatie met betrekking tot sport in de gemeente geschetst. In dit hoofdstuk worden tevens de belangrijkste uitkomsten van de interactieve sessies beschreven. In hoofdstuk 3 wordt waarin het strategisch niveau van het beleidsplan uiteengezet. In de hierna volgende hoofdstukken komen de drie verschillende thema's aan bod. Hoofdstuk 4 gaat in op sport en maatschappelijke integratie. Met dit thema wordt ingezet op sport als ontmoetingsplaats, voor de sporters zelf, maar ook voor de vrijwilligers. Hoofdstuk 5 beschrijft het thema sportstimulering. Dit thema richt zich op het stimuleren van sport- en beweegdeelname. Moerdijk heeft graag een sportieve samenleving, waarbinnen zoveel mogelijk mensen aan sport doen en voldoen aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen. Vervolgens gaat hoofdstuk 6 in op het thema versterking van het sportieve veld. Het gaat in dit hoofdstuk om sport als doel: het versterken van de breedtesport en in mindere mate de topsport. Alle acties zijn gericht op het in standhouden van het voorzieningenniveau, het opleiden van vrijwilligers en het overbrengen van *good practices* voor verenigingen. Tot slot wordt in hoofdstuk 7 een meerjarenplanning opgesteld waarin concrete uitvoering wordt gegeven aan de benoemde thema's.

Hoofdstuk 2 - De tussenstand - een analyse

2.1 Inleiding

Moerdijk is een gemeente waar veel gebeurt op het gebied van sport en bewegen. Mede door de herindeling kent de gemeente een grote hoeveelheid verenigingen en voorzieningen. Er heerst een goed sportklimaat en een gezond verenigingsleven.

Om deze goede prestaties ook richting de toekomst te kunnen behouden, is het van belang om heldere en duidelijke uitgangspunten te stellen ten aanzien van de gewenste ontwikkelingsrichtingen. Het is zaak hierbij rekening te houden met alle relevante maatschappelijke trends en ontwikkelingen. Op dit moment heeft de gemeente nog geen beleidsplan sport geformuleerd. Sport heeft wel altijd de aandacht gehad in facilitaire zin, maar is nog niet eerder in een beleidsplan verankerd. Met het vaststellen van de kadernotitie heeft de gemeenteraad aangegeven naast de voorwaardenscheppende rol ook meer invulling te willen geven aan de informerende, stimulerende en regisserende rol.

In de volgende paragraaf worden de wensen en aandachtspunten vanuit verschillende invalshoeken op een rijtje gezet. Ook worden de knelpunten benoemd.

2.2 Theoretisch kader

2.2.1 Wensen en aandachtspunten gemeenteraad

In oktober 2008 is de kadernotitie Sport door de gemeenteraad vastgesteld. De kadernotitie heeft de richting aangegeven voor de formulering van het toekomstige sportbeleid. In de kadernotitie worden de volgende beleidslijnen omschreven:

- Het nemen van organisatorische maatregelen gericht op een zo adequaat mogelijke inrichting van het sport en bewegingsaanbod van 55plussers met als uitgangspunt dat de MbvO-activiteiten in de regel onderdeel zouden moeten zijn van het integraal aanbod van de sportorganisaties zelf. Hiertoe moet met de verenigingen afspraken worden gemaakt.
- Bevorderen van blijvende sportdeelname door structureel inzicht te krijgen in sportdeelname, ontwikkelingen en behoeften.
- Niet over te gaan tot het inrichten van een overkoepelende sportraad.
- De groei en groeiambitie van de verenigingen in kaart brengen en op basis hiervan een meerjarenplanning maken.
- Vanwege het laagdrempelige en toegankelijke karakter van sportvoorzieningen blijft de gemeente verantwoordelijk voor de investeringen van de buitensport- en binnensportvoorzieningen. Ook blijft de gemeente verantwoordelijk voor het onderhoud aan de binnensportaccommodaties. Onderzocht moet worden of het onderhoud van de buitensportvelden en de exploitatie van de binnensportaccommodaties (voor zover van toepassing) op afstand kan worden gezet.
- Een bijdrage voor de realisatie van was- en kleedruimten c.q. uitbreiding hiervan baseren op het aantal genormeerde m³. Per vereniging beoordelen of de realisatie op basis van zelfwerkzaamheid kan plaatsvinden. Het bedrag indexeren met de bouwindex i.p.v. de prijsindex.
- Niet iedere vereniging komt voor kunstgras in aanmerking. Bij de afweging moet altijd worden vastgesteld of de noodzaak aanwezig is.
- De aanvragen voor zowel capaciteitsuitbreiding velden en was- en kleedruimten toetsen aan de normen NOC*NSF.
- Bij inrichting openbare ruimte aandacht voor sport, spel en bewegen
- Onderzoeken of er behoefte is aan de combinatiefuncties om zodoende deelname aan sport van de jeugd tot 18 jaar te bevorderen.

Tijdens de behandeling van de kadernotitie in de commissie Sociale Infrastructuur is extra aandacht gevraagd voor de volgende items:

- Een visie op topsport en professionele sport;
- Een grootschalig sportevenement of sportgala;

- Mensen met een beperking;
- Het inschakelen van RTVM bij het informeren van de bevolking over bewegen een gezonde leefstijl;
- Clustering van sportoverleg;
- Het stoppen met sporten van jongeren in de leeftijd van 12-13 jaar;
- De voorwaardenscheppende rol van de gemeente bij het werven van vrijwilligers;
- Een visie op combinatiefuncties.

2.2.2 Wensen en aandachtspunten verenigingen

Tijdens de beeldvormende commissievergadering van 11 juni 2008 konden de aanwezigen aangeven wat zij goed vonden en wat zij misten binnen Moerdijk op sportgebied (klaag en jubelmuur). De belangrijkste verbeterpunten die tijdens deze avond naar voren kwamen:

- Tekort aan binnensportaccommodaties in Zevenbergen;
- Aandacht voor sport en scholen (kinderen kennis laten maken met verschillende takken van sport);
- Samenwerking met verschillende instanties;
- Aandacht voor en stimulering van gemeentelijke toernooien, lokale activiteiten;
- Aandacht voor individuele sportbeoefening (zoals het uitzetten van Nordic walking routes);
- Visie op seniorenport;
- Aandacht voor jeugdsport (zowel in doorgroeimogelijkheden als het behouden van jongeren binnen een vereniging).

De belangrijkste punten waar de aanwezigen over het algemeen tevreden waren:

- Gelijkheid van subsidie;
- Aanleg schoolspeelterreinen.

Tijdens de discussieavond in november 2008 kwamen de volgende zaken naar voren:

- meer sportstimuleringsprojecten;
- combinatiefuncties inzetten om sport op hoger plan te tillen en verbinding te leggen tussen onderwijs en sport;
- gemeente dient onderwijs en sportverenigingen bij elkaar te brengen;
- samenwerking scholen, vereniging en naschoolse opvang in eigen locatie;
- sportweek met alle scholen en verenigingen;
- sportweek voor de jeugd buiten de schoolvakanties;
- voor alle kinderen toegankelijk aanbod;
- sportvoorzieningen voor de jeugd meer concentreren;
- meer binnensportaccommodaties;
- ieder kind tot 16 jaar dient gratis te kunnen sporten (werd wel als minder wenselijk en minder haalbaar geacht);
- meer (actieve) informatie over de bestaande voorzieningen;
- afstemming, eventueel door een sportplatform op te richten;
- sport overdag voor ouderen;
- niet alleen sport voor ouderen; graag gemengd;
- meer recreatieve sporten voor ouderen met (klein)kinderen;
- verenigingen bekijken samen met ouderenbonden naar behoefte van ouderen;
- meer de nadruk leggen/ bekend maken van het belang van bewegen voor ouderen;
- faciliteren sportmateriaal voor mensen met een beperking;
- mensen met een beperking financieel ondersteunen bij het gaan sporten;
- verenigingen die zelf geen mogelijkheid hebben tot deelname door mensen met een beperking verwijzen zelf door naar collega-verenigingen waar die mogelijkheid wel bestaat (gebeurt nu al bij voetbal);
- toegankelijkheid sportlocaties verbeteren;
- in bestek sportaccommodaties opnemen dat deze geschikt zijn voor sport door mensen met een beperking;

- sportverenigingen interesseren om sportmogelijkheden voor mensen met een beperking te creëren;
- ondersteuning kader voor mensen met een beperking bij sportverenigingen deel uit laten maken van het vrijwilligersbeleid; betere bekendmaking van de mogelijkheden in de gemeente voor mensen met een beperking.

Tijdens de beeldvormende commissievergadering Strategisch Accommodatiebeleid werden ook sportgerelateerde zaken aan de orde gesteld. Hier werden de volgende wensen geuit:

- Binnensport & speelvoorzieningen behoren basisvoorzieningen te zijn;
- Sportaccommodatie kunnen ten behoeve van de naschoolse opvang worden ingezet, betrek toekomstige combinatiefunctionarissen en de cultuursector bij deze ontwikkeling;
- De huidige normen voor accommodaties dienen aan de normen NOC*NSF te worden aangepast;
- Denk aan de toegankelijkheid van een gebouw voor mensen met een beperking;
- Denk aan de verhoudingen tussen binnen- en buitensport (bijv. materialen);
- Onderhoud niet weggelaten bij verenigingen;
- Verbeter de bereikbaarheid tussen de kernen (vervoer).

2.2.3 Wensen vanuit het gehandicaptenplatform 'de Kernen'

In een afzonderlijk gesprek met het gehandicaptenplatform 'de Kernen' is gesproken over hun wensen op het gebied van sport. Uit dit gesprek kwam naar voren dat nog veel mensen / verenigingen onvoldoende bekend zijn met de mogelijkheden van gehandicaptensport. Binnen de breedtesport bestaat er weinig tot geen aandacht voor mensen met een beperking. Dit probleem speelt tevens op het gebied van recreatie.

Toegankelijkheid is niet alleen op fysiek niveau van belang, maar ook in de vorm van aangepaste sportartikelen. Dit zou naar de mening van het gehandicaptenplatform in het verstrekkingsbeleid moeten worden ingepast, bijvoorbeeld in de vorm van een sportrolstoel.

Het gehandicaptenplatform heeft een stappenplan geschetst:

In eerste instantie moet de doelgroep in beeld worden gebracht. Bij deze doelgroep moet belangstelling en behoefte aan sport en recreatie worden gepeild. Vervolgens moeten verenigingen worden geïnformeerd over de mogelijkheden en moet inzichtelijk worden gemaakt wat er benodigd is zowel op het gebied van ondersteuning als in financieel opzicht. Recreatief bewegen als equivalent voor wandelen, fietsen en dergelijke moet niet vergeten worden.

Tot slot uitte de voorzitter de wens dat na de beleidsperiode binnen de doelgroep een even hoog percentage aan sport doet als inwoners zonder beperking.

2.3 Conclusie

Vanuit de gemeentelijke rol is het van de belang om de genoemde kansen en bedreigen te onderkennen en te vertalen in concrete beleidsvoornemens. Bekijken we de situatie in Moerdijk aan de hand van de interactieve sessies dan zijn veel zaken benoemd. Een aantal belangrijke opvallendheden is te onderscheiden. Zo komt een aantal zaken meermaals aan bod: senioren sport, omgang met accommodaties in de breedste zin van het woord, jeugdsport, topsport, samenwerking, combinatiefuncties, stimulering van vrijwilligers, projecten en toernooien en gehandicaptensport. Deze onderwerpen worden hieronder nader toegelicht en verder uitgewerkt in de hoofdstukken 4, 5, en 6.

2.3.1 Seniorensport

De inrichting van het senioren sport- en beweegaanbod vraagt extra aandacht. Vanuit de nulmeting 'Sport en bewegen voor senioren in de gemeente Moerdijk' is naar voren gekomen dat 56% van de Moerdijkse senioren voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen. Dit is lager dan het landelijk gemiddelde (68%). Hier is dus nog een inhaalslag te behalen. Verder hebben twee verenigingen expliciet aangegeven dat het voor senioren goedkoper is om bij het door de gemeente georganiseerde aanbod te sporten en dat zij daarom ofwel leden zijn verloren dan wel voor zichzelf geen taak zien om voor 55-plussers aanbod op te starten. Ook is een rol voor de gemeente

weggelegd om het beweegaanbod beter onder de aandacht te brengen. 60% van de ondervraagde senioren zou meer willen weten over het sport- en beweegaanbod (ondanks de gemeentelijke sport- en beweeggids).

2.3.2 Relatie met het Strategisch Accommodatiebeleid

Het Sportbeleid heeft een nauwe relatie met het Strategisch Accommodatiebeleid. Het is de ambitie van het beleidsplan Sport om niet alleen de fysieke, maar de gehele infrastructuur zodanig te ontwikkelen dat op alle fronten een ruim aanbod wordt gegenereerd. Zo zal het beleidsplan Sport nader ingaan op het benoemen van basissporten, criteria voor kunstgras en de omgang met investeringen en vervangingen. Vanuit het Strategisch Accommodatiebeleid wordt vervolgens de vertaalslag gemaakt naar een goed (sport)voorzieningsniveau.

2.3.3 Jeugdsport

De jeugdsport is in Nederland volop in beweging. Jeugdsporters komen met meerdere en uiteenlopende sportvormen in aanraking en blijven gemiddeld korter lid van een sportvereniging dan enkele decennia geleden. Veel verenigingen zien zich dan ook geconfronteerd met het probleem van sportuitval. Vanuit het veld wordt dan ook speciale aandacht gevraagd voor jeugdsport en hierbij de ontwikkelingen rondom combinatiefuncties te betrekken.

2.3.4 Topsport

Binnen het sportbeleid ligt de nadruk weliswaar op de breedtesport, maar topsport vormt eveneens een aandachtspunt. Conform het Rijksbeleid geldt ook voor de gemeente Moerdijk dat aansprekende topsportprestaties de breedtesport van een impuls kunnen voorzien en bijdragen aan het imago en de trots van de inwoners van Moerdijk. Hierbij is het de vraag of en op welke wijze de gemeente topsport faciliteert.

2.3.5 Samenwerking

Het sportbeleid kent een groot aantal partners en partijen. De sportverenigingen zelf vervullen een belangrijke sportieve, maar ook een sociale functie. Voor alle nieuwe initiatieven geldt, dat samenwerking met sportverenigingen, het onderwijs en andere instellingen op de gebieden sport, welzijn en gezondheid noodzakelijk is. Het beleidsplan Sport geeft het kader om deze samenwerking in de komende periode verder vorm te geven. Op deze manier kan worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen en trends in de sport.

2.3.6 Combinatiefuncties

De Impuls Brede Scholen, sport en cultuur moet leiden tot versterking van de samenwerking op genoemde gebieden. De belangrijkste doelen en ambities zijn uitbreiding van het aantal brede scholen met sport- en cultuuraanbod, versterking van sportverenigingen, stimuleren van sporten en bewegen en beoefening van kunst- en cultuuractiviteiten. Kortom; verbindingen tot stand brengen tussen onderwijs, sport en cultuur om elkaar te versterken.

Om kinderen hiervoor een kans te geven, zijn laagdrempelige voorzieningen nodig: betaalbaar en dichtbij. Daarbij gaat het om activiteiten die binnen de school en met en bij de sportvereniging en culturele instellingen plaatsvinden. Met de combinatiefuncties worden verschillende doelen tegelijkertijd gediend. Naast de uitbreiding van het aantal Brede Scholen met sport- en cultuuraanbod in zowel het primair als het voortgezet onderwijs, wordt de maatschappelijke rol van sportverenigingen versterkt. Ook wordt het dagelijkse sport- en beweegaanbod op en rond scholen gestimuleerd en wordt bevorderd dat de jeugd tot 18 jaar vertrouwd raakt met één of meer kunst- en cultuurvormen.

2.3.7 Stimulering

Een onderwerp dat tijdens de interactieve sessies elke keer terugkeert is het belang van sportstimulering. Stimuleren staat voor aansporen en prikkelen. Sportstimulering is daarom het geheel aan maatregelen waarmee mensen worden aangespoord en / of geprikkeld worden om te gaan sporten. Verschillende doelgroepen verdienen hierbij extra aandacht: jeugd, 50-plussers en mensen

met een beperking. Kiezen voor sportstimulering betekent automatisch kiezen voor een goed sport- en beweegaanbod.

2.3.8 Sporten met een beperking

Zoals in het beleidsplan Maatschappij is verwoord: 'Iedere ingezetene moet kunnen meedoen aan de samenleving en dat meedoen moet bereikbaar zijn'. Ook tijdens de interactieve bijeenkomsten is gebleken dat er veel waarde wordt gehecht aan het toegankelijk zijn van sport voor mensen met een beperking. Dit geldt niet alleen voor de fysieke toegankelijkheid, maar voor de breedtesport in zijn geheel. Op het gebied van informatieverstrekking ten aanzien van dit onderwerp is nog een behoorlijke inhaalslag te maken.

Hoofdstuk 3 - De kwalificatie - een visie

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de visie van de gemeente op het sportbeleid uiteengezet. De visie is opgebouwd uit een aantal speerpunten die de keuze en de uitwerking van de concrete actiepunten voor de langere termijn zullen bepalen. Hier komen zaken aan de orde in de trant van: wat zijn onze ambities, waar willen we naar toe en hoe willen we dat bereiken? Met deze visie wordt aansluiting gezocht met beleidsontwikkelingen op het gebied van onder andere accommodatiebeleid, volksgezondheid en het subsidiebeleid. De visie beoogt vanuit verschillende invalshoeken naar sport en bewegen binnen de gemeente Moerdijk te kijken.

De volgende taken zijn voor de gemeente weggelegd: een voorwaardenscheppende, informerende, stimulerende en regisserende rol.

Voorwaardenscheppend: De gemeente zorgt voor een goed basisvoorzieningenniveau in alle kernen. Zij doet investeringen, beheert de specialistische (delen van) voorzieningen en zorgt dat de voorzieningen aansluiten bij de behoefte van de inwoners. Daarnaast faciliteert zij verenigingen in het opleiden van vrijwilligers.

Informerend: De gemeente informeert inwoners over de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (30 minuten per dag en voor de jeugd een uur per dag) en verenigingen over nieuwe wet- en regelgeving voor sportverenigingen (bijvoorbeeld rookverbod)

Stimulerend: De gemeente stimuleert dat inwoners een actieve leefstijl aannemen, dat zij sporten en zich inzetten voor vrijwilligerswerk. Verder stimuleert zij de verenigingen om zich aan te sluiten bij de maatschappelijke vraag. Daarnaast stimuleert zij de samenwerking tussen verschillende organisaties om een sportief klimaat te creëren.

Regisserend: De gemeente heeft de regie over de uitvoering van het sportbeleid en neemt de rol op zich van regisseur waar het gaat om het bijeenbrengen van partijen die binnen de gemeente kunnen zorgen voor een goed sportief klimaat.

3.2 Speerpunten

Aandachtspunten die tijdens de interactieve bijeenkomsten zijn aangedragen hebben een belangrijke bijdrage aan de onderstaande speerpunten geleverd. Verder is het noodzakelijk om tot een aantal keuze te komen, zodat helder wordt binnen welke bandbreedte de daadwerkelijke uitvoering kan plaatsvinden. Over het algemeen geldt dat een sterke basis wordt weggezet, die blijft bestaan, zelfs als nieuwe ontwikkelingen op ons pad komen.

Sport en bewegen spelen een essentiële rol in de samenleving als het gaat om het bereiken van maatschappelijke doelen. Niet alleen vanuit het oogpunt van gezondheid, maar ook ten behoeve van mentale ontwikkeling, sociale binding en deelname aan de samenleving. De structurele inbedding van sport en beweging in de maatschappij dient al op de basisschool te beginnen en moet zich vervolgens doorzetten in de sportverenigingen of gestalte krijgen in ongeorganiseerd sporten en bewegen. Voor de inwoners van Moerdijk, jong of oud, met of zonder beperking, moeten voldoende mogelijkheden bestaan om invulling te geven aan een actieve en gezonde leefstijl. Aansluitend bij de doelstellingen van de WMO en de brede schoolontwikkeling moet de verankering van sport in alle niveaus van de samenleving dus meer zichtbaar worden.

Speerpunt 1

Maatschappelijk rendement van sport optimaliseren

De wens om sport te laten bijdragen aan maatschappelijke doelen, plaatst sport midden in de samenleving en vraagt een meer naar buiten gerichte benadering. In samenhang met het eerste uitgangspunt is het van belang dat een brede benadering in relatie tot onderwijs, zorg en welzijn wordt

gehanteerd, zodat de samenhang tussen de verschillende partijen kan worden versterkt. De invoering van een of meerdere combinatiefunctionarissen kan een enorme bijdrage leveren aan dit uitgangspunt.

Speerpunt 2

Een brede benadering van sport in relatie tot onderwijs, zorg en welzijn hanteren om de samenhang te versterken

Wanneer we spreken over meedoen in de breedste zin van het woord is het van belang dat binnen het lokale sportbeleid meer aandacht komt voor mensen met een beperking. Op het gebied van sport is voor deze doelgroep veel meer mogelijk dat op het eerste oog zichtbaar is. Zo is het vaak mogelijk dat mensen met een beperking bij een reguliere vereniging lid kan worden. Voor wie wil sporten zijn er veel mogelijkheden, ook voor mensen met een lichamelijke, zintuiglijke (auditief, visueel) of verstandelijke handicap of een chronische aandoening. Zowel in teamverband of juist individueel. Om deze doelgroep aan sport en beweegactiviteiten te laten deelnemen moet er wel een inzet worden gedaan ten behoeve van het creëren en waarborgen van mogelijkheden. De gemeente zal hierin niet alleen een faciliterende rol, maar ook een regisserende en informerende rol in aan moeten nemen.

Speerpunt 3

Meer mensen met een beperking doen aan sport

Steeds vaker wordt de relatie gelegd tussen bewegen en gezondheid. In de media wordt volop aandacht besteedt aan voeding en bewegen. Dit is niet voor niets. Overgewicht komt steeds vaker voor. De oorzaak is vaak terug te vinden in een combinatie van teveel en ongezond eten en te weinig bewegen. Twee doelgroepen verdienen hierbij extra aandacht: de jongeren (prioritaire doelgroep) en de ouderen (steeds groter wordende doelgroep).

Door jongeren aan te wijzen als prioritaire doelgroep is het structureel stimuleren van sporten en bewegen onder de jeugd en jongeren, als onderdeel van een levensloopbestendige sportparticipatie, een speerpunt. Hierbij gaat het er niet alleen om jonge mensen zo vroeg mogelijk in aanraking te brengen met sport en beweging, maar ook om de jeugdleden blijvend aan de verenigingen te binden. Tijdens de interactieve sessies is hier extra aandacht voor gevraagd. Voor wat betreft de ouderen is het van groot belang om deze groeiende groep blijvend deel te laten nemen aan de maatschappij en gelegenheid te bieden om door sport en bewegen gezond en actief te blijven.

Sportstimulering betreft het collectief van maatregelen gericht op het verhogen van sportdeelname van de doelgroepen waarop het beleid zich richt.

Speerpunt 4

Meer mensen doen aan sport en voldoen aan de beweegnorm, jongeren en ouderen verdienen hierbij extra aandacht

De interesse voor de toekomst van de sport in Moerdijk gaat verder dan alleen de betrokken partijen. Er is sprake van een maatschappelijk belang. Om die reden is het noodzakelijk om inwoners van Moerdijk op de hoogte te houden van de ontwikkeling op sportgebied en de ontwikkeling van het beleidsplan Sport in het bijzonder. Hiervoor kunnen we verschillende middelen inzetten, zoals het Moerdijkse Bode, RTVM en de website www.moerdijk.nl

Speerpunt 5

Het aanbod van sport binnen Moerdijk wordt beter onder de aandacht gebracht via verschillende media

Moerdijk mag best trots zijn op haar bloeiend verenigingsleven. Het grote aantal sportverenigingen, verdeeld over alle kernen en met in totaal meer dan 30 verschillende takken van sport aanbiedend, toont aan dat Moerdijk een goed verenigingsklimaat heeft. Om deze waarden voor de toekomst te behouden en waar mogelijk zelfs te versterken wil men blijvend kunnen voorzien in een goed

ontwikkeld voorzieningenniveau. Anderzijds dient kritisch gekeken te worden naar situaties van overcapaciteit. In dit verband worden onder meer de mogelijkheden tot medegebruik en efficiëntere benutting bedoeld. Het is om deze reden van belang dat er duidelijke criteria worden gesteld aan uitbreiding en onderhoud en dat basissporten benoemd en vastgelegd worden. Op het gebied van accommoderen geldt de leidraad dat investeren in de hardware alleen aan de orde is wanneer de software op orde is. Dit houdt in dat er meer en beter zicht moet komen op wensen, ambities en behoeften van de gebruikers van sportaccommodaties en dat er structureel inzicht moet ontstaan in de bezettingsgraad van de sportaccommodaties. De komende jaren wil de gemeente een meer strategisch accommodatiebeleid voeren, dat actief en vroegtijdig inspeelt op ontwikkelingen en kansen.

Speerpunt 6

Versterken van de samenhang binnen sportaccommodaties door het benoemen van duidelijke criteria

Breedtesport is een bindende factor in de samenleving. Daarin komen gezondheid, overdracht van waarden en normen, integratie en maatschappelijke binding bijeen. Vanuit de maatschappelijke functie en verantwoordelijkheid van de gemeente ligt de nadruk binnen het sportbeleid op het voorzien in voldoende en goede mogelijkheden voor de breedtesport. Daarnaast moet ook worden onderkend dat aansprekende topsportprestaties de breedtesport van een impuls kunnen voorzien en dat zij bedragen aan een positief imago van de gemeente.

Hoewel de gemeente positief staat tegenover ontwikkelingen op het gebied van topsport, wordt topsport niet gezien als speerpunt van het gemeentelijk sportbeleid. De samenhang tussen de breedtesport en topsport kan echter wel verder worden vormgegeven. In die zin zet de gemeente zich in op een aantal speerpunten op het gebied van profilering en in beperktere mate op het gebied van facilitering. Daarnaast is het opnieuw van belang inzicht te hebben in ambities van lokale verenigingen.

Speerpunt 7

Focus van het beleid ligt bij breedtesport, topsport is hierbij een inspiratiebron

3.3 Conclusie

De hierboven uitgewerkte 7 speerpuntenpunten van beleid vormen samen de visie. Zo dragen sportstimulering, verenigingsondersteuning en straks het Strategisch Accommodatiebeleid in belangrijke mate bij aan de sportsector.

Samengevat zetten we de komende vier jaar in op de volgende speerpunten:

1. Maatschappelijk rendement van sport optimaliseren
2. Een brede benadering in relatie tot onderwijs, zorg en welzijn hanteren om de samenhang te versterken
3. Meer mensen met een beperking doen aan sport
4. Meer mensen doen aan sport en voldoen aan de beweegnorm, jongeren en ouderen verdienen hierbij extra aandacht
5. Het aanbod van sport binnen Moerdijk wordt beter onder de aandacht gebracht via verschillende media
6. Versterken van de samenhang binnen sportaccommodaties door het benoemen van duidelijke criteria
7. Focus van het beleid ligt bij breedtesport, topsport is hierbij een inspiratiebron

De thema's 'sport en maatschappelijke integratie', 'sportstimulering' en 'versterking van het sportieve veld'- respectievelijk uitgewerkt in de hoofdstukken vier, vijf en zes- en de bijbehorende aandachtsgebieden zijn te verklaren vanuit bovengenoemde speerpunten.

Hoofdstuk 4 – Thema sport en maatschappelijke integratie - meedoen

4.1 Inleiding

Met het thema sport en maatschappelijke integratie (meedoen) is sport is niet alleen een belangrijk aandachtsgebied voor voldoende bewegen, maar ook een ontmoetingsplaats an sich. Niet alleen voor de sporters zelf, maar ook voor de talloze vrijwilligers in de sport. Daarnaast zijn er verbindingen te leggen met het onderwijs en buitenschoolse opvang. Sport wordt bij dit onderdeel ingezet als instrument (middel).

Sport is leuk en gezond, maar werkt ook als een bindmiddel tussen mensen. Niet alleen gedurende het sporten zelf, maar ook langs de lijn of tijdens vrijwilligerswerk voor de club. Daarnaast is sport niet alleen een ontmoetingsplaats in de sportsetting, maar ook binnen het onderwijs en de buitenschoolse opvang. Wanneer de gemeente de eerste drie uitgangspunten van hoofdstuk 3 wil vertalen in concrete acties is het van belang dat deze acties mede gericht zijn op inwoners, die vanuit (lichamelijke) beperkingen of de financiële situatie niet vanzelfsprekend meedoen aan sportieve activiteiten. Dit sluit ook aan op de gemeentelijke deelname aan het jeugdsportfonds: een financiële voorziening voor kinderen waar de financiële situatie thuis het niet toe laat om lid te worden van een sportvereniging. Ook de bereidheid om bij te dragen aan de samenleving door vrijwilligerswerk te doen, moet worden gestimuleerd.

4.2 Aandachtsgebieden

4.2.1 Combinaties en Combinatiefuncties

De uitgangspunten ‘het maatschappelijk rendement van sport te optimaliseren’ en ‘een brede benadering in relatie tot onderwijs, zorg en welzijn te hanteren om de samenhang te versterken’, vragen om een andere kijk op het sportaanbod. De buitensportaccommodaties worden in de meeste gevallen exclusief gebruikt door één vereniging en voor één sport. Ze zijn niet of nauwelijks beschikbaar voor de andere sporten, het onderwijs, de buitenschoolse opvang, kinderdagverblijven en/of de ongeorganiseerde sporter. Ook de binnensportaccommodaties zijn in de praktijk nauwelijks beschikbaar voor de moderne *last-minute* sporter. Onze ambitie is dan ook om de komende jaren een aantal ‘sportplaatsen’ te realiseren. Hier worden sportaccommodaties mee bedoeld waar op een groot deel van de dag door clustering van voorzieningen, het samenwerken van sportverenigingen, eventueel commerciële aanbieders en andere organisaties verschillende sporten, al dan niet georganiseerd, beoefend kunnen worden. Het streven is hierbij om minimaal drie locaties als ‘sportplaats’ te ontwikkelen. Het concept sportplaats kan ook door anderen, bijvoorbeeld particulier initiatief, opgepakt worden. Hierbij is van belang dat het concept sportplaats niet alleen een fysieke inrichting is, maar met name een samenwerkingsvorm.

De basis voor sport ligt op school. Sportonderwijs is meer dan alleen gymnastiek. Atletiek, watersport en balspelen zijn sportvormen die ieder kind zich eigen zou moeten maken. Sportieve vorming op jonge leeftijd is belangrijk voor de persoonlijke ontwikkeling. Bovendien is het de basis voor gezond bewegen. Kortom: sport in het onderwijs is de basis voor een leven lang sportief actief zijn.

Het kabinet ziet niet alleen het belang in van sport op school. Het kabinet wil de komende jaren 2500 combinatiefuncties realiseren op (brede) scholen, bij sportverenigingen en in de cultuursector. Hierbij wordt de brede school gezien als een uitstekend middel om een samenhangend en laagdrempelig aanbod van onderwijs, opvang, sport en cultuur te realiseren. Daarom wil het kabinet het aantal brede scholen met sport- en cultuuraanbod uitbreiden. Ook zal worden ingezet op de versterking van sportverenigingen en de inzet van sport voor het onderwijs, de naschoolse opvang en de wijk. Sport en bewegen verdienen natuurlijk ook op andere scholen dan brede scholen de volle aandacht. En iedere leerling onder de achttien moet ook de kans krijgen om enigszins vertrouwd te raken met kunst of cultuur. De samenwerking tussen onderwijs, sport en cultuur kan ermee gediend zijn als er meer combinatiefuncties komen. Het gaat om functies waarbij mensen in of ten behoeve van verschillende sectoren werken, terwijl ze in dienst zijn van één werkgever. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan vakleerkrachten en trainers die naschoolse sportactiviteiten organiseren en zo een verbinding realiseren tussen de sportvereniging en het onderwijs, de naschoolse opvang en de wijk. Of aan muziekdocenten die zowel lesgeven op de muziekschool als op de brede school.

In het 'visiedocument Combinatiefuncties' wordt een concreet voorstel richting de gemeenteraad gedaan. In dit visiedocument wordt om een structurele investering in de samenwerking tussen school, cultuur en sport succesvol te maken, de samenhang van de diverse beleidsterreinen zichtbaar gemaakt. Uiteindelijk wordt de vraag gesteld of de gemeenteraad de combinatiefuncties wil instellen en wat de gemeente met de inzet van de combinatiefuncties wil bereiken.

Actiepunt 1				Onderzoek naar en ontwikkeling van 'sportplaatsen'			
Aanpak	Onderzoek naar mogelijkheden tot het creëren van sportplaatsen, regie voeren op de samenwerkingsvorm en de ontwikkeling van de sportplaatsen						
Activiteit	Keuze	Kosten	€ 5.000				
Externen	Sportverenigingen, onderwijs etc	Dekking	-				
Capaciteit	afd. S&A (60), afd. FO (20),	Planning	2010 (1e kwartaal)				

Actiepunt 2				Opstellen visiedocument combinatiefuncties			
Aanpak	Komen tot een heldere visie op de inzet van combinatiefunctionarissen						
Activiteit	Keuze	Kosten	Nvt				
Externen	Sportverenigingen, onderwijs, culturele veld, SSNB	Dekking	-				
Capaciteit	afd. S&A (40)	Planning	April-mei 2009				

4.2.2 Jeugdsportfonds

Een van de uitwerkingen van het convenant 'Kinderen doen mee' is het instellen van een Moerdijs Jeugdsportfonds. Om te kunnen sporten hebben lang niet alle kinderen in Nederland gelijke kansen. Als het over sporten gaat, geeft het Jeugdsportfonds juist die kinderen een extra kans. Kinderen die in aanmerking komen voor het fonds zullen door intermediairs uit de sectoren onderwijs, sport en jeugdzorg worden voorgedragen. Dit zijn bijvoorbeeld leraren of artsen die signaleren dat een kind uit een gezin met een laag inkomen baat kan hebben bij sporten en vervolgens een aanvraag bij het Jeugdsportfonds voor het kind indienen.

De kosten van het jeugdsportfonds worden gedurende de periode van 1 januari 2009 tot en met 1 januari 2011 betaald uit de Aboutaleb-middelen. De voortgang wordt jaarlijks gemonitord, maar zal eind 2010 definitief geëvalueerd worden. Op dat moment wordt beoordeeld of het Jeugdsportfonds wordt voortgezet en op welke wijze dit wordt bekostigd.

Actiepunt 3				Evaluatie deelname Jeugdsportfonds			
Aanpak	Evaluatie deelname Jeugdsportfonds						
Activiteit	Verplicht	Kosten	nvt				
Externen	Jeugdsportfonds en partners	Dekking	nvt				
Capaciteit	afd. S&A (8), afd. FO (8),	Planning	2010 (vierde kwartaal)				

4.2.3 Sporten met een beperking

Niet alle groepen in de maatschappij kunnen even vanzelfsprekend deelnemen aan sport. Dat geldt bijvoorbeeld voor mensen met een beperking of een chronische aandoening. Mensen met een beperking sporten nog steeds aanzienlijk minder dan hun valide medemens. Dit geldt zowel voor mensen met een lichamelijke of geestelijke handicap als voor kinderen met een handicap in het speciale onderwijs. Een en ander blijkt uit een grootschalig landelijk onderzoek uit 2008 over sportdeelname van mensen met een handicap. De onderzoekers dringen er op aan persoonlijke belemmeringen in de gehandicaptensport te verminderen en de randvoorwaarden te verbeteren.

De algemene insteek is het sportaanbod te vergroten met als doel de integratie van mensen met een beperking te bevorderen. Sportbeoefening biedt mensen met een beperking, evenals mensen zonder beperking, volop gelegenheid om medemensen te ontmoeten en vervolgens daarmee ook sociale verbanden aan te gaan. Naar aanleiding van het gesprek met de voorzitter van het gehandicaptenplatform 'de Kernen' wordt een stappenplan voorgesteld. Omdat op dit moment niet

duidelijk is hoe groot de doelgroep is, is het allereerst zaak om de doelgroep en haar sportwens in beeld te brengen.

Vervolgens moet de gemeente haar informerende rol oppakken en verenigingen op de hoogte stellen van de mogelijkheden van het inbedden van mensen met een handicap binnen de reguliere sport. In deze zin wordt ook wel gesproken van organisatorische integratie. De doelstelling van organisatorische integratie is het vergroten van de sportmogelijkheden voor mensen met een beperking door gebruik te maken van de bestaande sportinfrastructuur, zoals reguliere sportbonden, sportverenigingen, accommodaties en ondersteuners in de sport. De belangrijkste verschijningsvorm is een vereniging met een sportaanbod voor mensen met en zonder beperking. Voor alle duidelijkheid: organisatorische integratie zegt iets over de organisatievorm waarin wordt gesport en betekent niet direct dat sporters met en zonder handicap met elkaar moeten sporten. Als de sporters dit wel willen, dan is dit uiteraard geen probleem. Organisatorische integratie vindt plaats op verenigingsniveau. Sporters met een handicap krijgen een eigen plek bij een reguliere sportclub. Vaak vindt dit plaats door het opzetten van een team of een afdeling voor mensen met een handicap binnen de reguliere sportvereniging. Mensen doen mee aan een wekelijkse eigen sportuur, maar zijn net als de overige leden betrokken bij andere verenigingsactiviteiten, zoals aanwezig zijn op feestavonden, meehelpen bij activiteiten, napraten in de kantine en het maken van het clubblad.

Daarnaast moet de vraag en het aanbod op het gebied van sporten met een beperking beter op elkaar afgestemd worden. Dit moet helder naar de doelgroep worden gecommuniceerd, bijvoorbeeld in de vorm van een beweegwijzer.

In Moerdijk worden de verstrekkingen individueel bekeken, er bestaan op dit moment geen signalen dat het forfaitair bedrag niet toereikend is. Uitzonderingen op dit bedrag worden incidenteel gemaakt, om toch te kunnen voldoen aan de individuele sportwens. Wel is het zo dat er op dit moment onvoldoende aandacht aan sporten met een beperking wordt besteed, waardoor het ook bij de doelgroep onvoldoende leeft. Door bovengenoemde acties, moet hier verandering in komen. Wanneer er een ruimer aanbod ontstaat kan de doelgroep hier tijdens de huisbezoeken van de consultants op worden gewezen. Naar aanleiding van de acties moet worden gezien of en in hoeverre de WMO (het verstrekkingenbeleid) nog meer kan bijdragen aan sportstimulering onder deze doelgroep, of dat er een subsidieregeling aangepast sporten in het leven moet worden geroepen.

In vervolg op bovengenoemde acties is het belangrijk om de tevredenheid van de doelgroep in beeld te brengen en het aantal sportverenigingen met een sportaanbod voor mensen met een beperking te inventariseren. Op deze manier wordt duidelijk of er daadwerkelijk een verruiming van het activiteitenaanbod voor de doelgroep is ontstaan.

Actiepunt 4 Doelgroep met sportwens in beeld brengen			
Aanpak	Onderzoek naar sportwens bij mensen met een beperking of chronische aandoening		
Activiteit	Keuze	Kosten	€ 5.000
Externen	MEE, GP de Kernen	Dekking	Naam budget (product,cat.)
Capaciteit	afd. S&A (32)	Planning	4 ^e kwartaal 2009

Actiepunt 5 Verenigingen informeren over mogelijkheden sporten met beperking			
Aanpak	Organiseren van informatiebijeenkomsten voor sportverenigingen over de mogelijkheden van sporten met een beperking		
Activiteit	Keuze	Kosten	€ 1.000
Externen	MEE, GP de Kernen, sportverenigingen	Dekking	Naam budget (product,cat.)
Capaciteit	afd. S&A (40) FO (40)	Planning	4 ^e kwartaal 2009

Actiepunt 6 Verenigingen stimuleren om in te zetten op organisatorische integratie			
Aanpak	Na de uitvoering van actiepunten 4 & 5 vraag en aanbod bij elkaar brengen		
Activiteit	Keuze	Kosten	€ 5.000
Externen	MEE, GP de Kernen, sportverenigingen	Dekking	Naam budget (product,cat.)
Capaciteit	afd. S&A (36), FO (36)	Planning	Vanaf 2 ^e kwartaal 2010

Actiepunt 7 Onderzoek naar aanpassing verstrekkingenbeleid / subsidieregeling aangepast sporten			
Aanpak	Naar aanleiding van de uitkomsten van actiepunt 4 onderzoeken of het verstrekkingenbeleid aangepast moet worden of dat er een subsidieregeling in het leven moet worden geroepen.		
Activiteit	Keuze	Kosten	€ -
Externen	GP de Kernen, WMOraad	Dekking	Nvt
Capaciteit	afd. S&A (50), FO (32)	Planning	3 ^e kwartaal 2010

Actiepunt 8 Tevredenheidsonderzoek en inventarisatie			
Aanpak	Tevredenheid van doelgroep in beeld te brengen en het aantal sportverenigingen met een sportaanbod voor mensen met een beperking inventariseren.		
Activiteit	Keuze	Kosten	€ 5.000
Externen	GP de Kernen, MEE	Dekking	Naam budget (product,cat.)
Capaciteit	afd. S&A (32)	Planning	3 ^e kwartaal 2013

4.2.4 Vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is een wezenlijk onderdeel van de sportinfrastructuur. Kort gezegd: zonder vrijwilligers geen vereniging. Binnen de sportsector zetten de vrijwilligers zich in op bestuurlijk, sporttechnisch, organisatorisch en ondersteunend niveau. Veel verenigingen geven echter aan dat het moeilijk is om vrijwilligers te werven of te behouden. Gebrek aan continuïteit ligt constant op de loer. Daarnaast wordt de vrijwilliger in toenemende mate geconfronteerd met professionele eisen die aan zijn functioneren wordt gesteld, bijvoorbeeld door nieuwe wetgeving op gebied van arbeidsomstandigheden. Vandaar dat het van belang is bij te dragen aan de professionele ondersteuning van de sportverenigingen en hierbij een actief vrijwilligersbeleid te voeren zodat de sportverenigingen hun maatschappelijke functie zo goed mogelijk kunnen vervullen. Hierbij wordt gedacht aan het organiseren van themabijeenkomsten en het actief stimuleren en creëren van samenwerkingsverbanden tussen sportverenigingen onderling en tussen sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties.

Ook de inzet van de combinatiefunctionarissen biedt diverse mogelijkheden om de druk op de vrijwilligers te verlichten. Zo kunnen de combinatiefunctionarissen namens de sportverenigingen sportstimuleringsactiviteiten organiseren die veelal overdag plaats vinden.

Actiepunt 9 Organiseren van bijeenkomsten t.b.v. deskundigheidsbevordering			
Aanpak	Jaarlijkse themabijeenkomst organiseren ter ondersteuning van instellingen en verenigingen in het kader van het Vrijwilligersbeleid.		
Activiteit	Keuze	Kosten	€ 5.000
Externen	Betrokkenen partijen	Dekking	6630003/43470
Capaciteit	afd. S&A (8), FO (8)	Planning	Jaarlijks

Hoofdstuk 5 - Thema sportstimulering - bewegen

5.1 Inleiding

Dit thema richt zich op het stimuleren van sportdeelname. Sport en bewegen zijn in het belang van een gezonde samenleving waaraan mensen zo lang mogelijk actief blijven meedoen. Het gaat hierbij ook om het bieden van goede mogelijkheden en voorzieningen om te kunnen sporten en bewegen. Het stimuleren van sport en bewegen kent veel voordelen. Sporten is niet alleen leuk en gezellig, het draagt ook bij aan een goede gezondheid.

Uit veel onderzoeken blijkt dat steeds minder mensen voldoende bewegen. Dit wordt bevestigd door de uitkomsten van de nulmeting 'Sport en bewegen voor senioren in de gemeente Moerdijk 2008'. Sport heeft op dit terrein een belangrijke preventieve functie. Wanneer mensen op jonge leeftijd in aanraking komen met sport zullen zij op latere leeftijd vaak ook nog sporten. Daarom vormt de jeugd een belangrijke aandachtsgroep binnen het sportbeleid. Naast de jeugd gaat expliciete aandacht uit naar het stimuleren van sport onder ouderen.

Een actieve en gezonde leefstijl staat voor een leefstijl waarin men ondermeer voldoende beweegt. Er zijn twee gangbare normen voor de gewenste hoeveelheid beweging. De Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) normeert de gewenste hoeveelheid lichaamsbeweging vanuit een gezondheidskundig oogpunt: om een goede gezondheid te houden is het gewenst ten minste vijf dagen per week 30 minuten matig intensieve lichaamsbeweging (bijvoorbeeld de hond uitlaten) te hebben. Voor kinderen en mensen met overgewicht is dit minstens 60 minuten. De Fitnorm normeert de gewenste hoeveelheid lichaamsbeweging die nodig is voor een goede conditie van het hart- en vaatstelsel: om dit stelsel in een goede conditie te krijgen is drie maal per week ten minste 20 minuten intensieve lichaamsbeweging (bijvoorbeeld sporten) nodig.

5.2 Aandachtsgebieden

5.2.1 Jongeren

Als toekomstige volwassenen zijn jongeren een belangrijke doelgroep binnen het sportbeleid. Wanneer kinderen plezier beleven aan sport en bewegen, blijven zij vaak ook actieve tieners, volwassenen en senioren. Maar bewegen is tegenwoordig niet meer vanzelfsprekend. Van de groep 4 tot 11-jarigen voldoen naar schatting maar 54% aan de Combinorm (Fitnorm en NNGB). Naarmate kinderen ouder worden bewegen zij nog minder. De meest inactieve bevolkingsgroep is de groep van 12 tot 17-jarigen. Hiervan voldoen 20,6% van de jongens en zelfs 33,5% van de meisjes op geen enkele dag aan de NNGB. Deze bewegingsarmoede van de jeugd leidt tot problemen als overgewicht, obesitas, gedragsproblemen, overlast en schooluitval².

In eerste instantie begint jeugdsportparticipatie bij voldoende en adequaat bewegingsonderwijs op de basisscholen. Hierdoor maakt de jeugd kennis met diverse vormen van sport en bewegen, wordt invulling gegeven aan de Nederlandse norm voor gezond bewegen en wordt bovendien de doorstroom naar nieuwe (verenigings)lidmaatschappen gestimuleerd. Deze doorstroom kan door het uitvoeren van verschillende projecten en met de komst van de combinatiefunctionaris worden versterkt. Het besef dat de sportvereniging - naast het onderwijs - nog één van de weinige organisatievormen is waar jongeren worden bereikt, moet binnen de gemeente Moerdijk meer groeien. Om deze reden zou de samenwerking tussen het jongerenwerk en de sportverenigingen moeten worden geïntensiveerd. Zo kan gericht aandacht worden besteed aan sport binnen het jeugdbeleid en vice versa.

De gemeente wil in samenwerking met scholen en sportaanbieders door middel van sport- en beweegprogramma's stimuleren dat steeds meer jongeren voldoen aan de NNGB. Onze insteek is gericht op het project KIDS Sport. Dit sluit aan bij de vraag van een basisscholen. KIDS Sport staat voor "Kinderen in de Sport". Het programma van KIDS Sport bestaat uit allerlei activiteiten waarbij samenwerking tussen scholen en sportverenigingen centraal staat. Uitgangspunt voor samenwerking is dat scholen bereid zijn om schoolsport structureel op te nemen in het schoolbeleid en

---

² Bron: www.nisb.nl

sportverenigingen openstaan voor vernieuwend sportaanbod. De activiteiten van KIDS Sport vinden plaats tijdens en buiten schooluren, zowel in de gymzaal, op het schoolplein als op de accommodatie bij de sportverenigingen. Bij KIDS Sport zijn veel betrokkenen: ouders, leraren, verenigingen, opvang- en welzijnsorganisaties, vrijwilligers, stagiairs, de gemeente, de provincie Noord-Brabant en de sportbonden. Als follow-up van de sportactiviteiten op school hebben leerlingen de gelegenheid om te sporten bij de sportverenigingen. Doordat de sportverenigingen zichzelf tijdens de kennismakingslessen introduceren gaan de kinderen gemakkelijker naar de verenigingen toe. Dankzij de leskaarten die gebruikt worden op school weten de sportverenigingen hoe ze de trainingen hierop kunnen laten aansluiten. Door deze activiteit te koppelen aan het schoolbeleid kan tevens worden voorzien in de verplichting van scholen om te zorgen voor de invulling van de buitenschoolse opvang³.

Vanuit de gemeenteraad bestaat al lange tijd de wens om jeugdparticipatie vorm te geven. Het project *WhoZnext* (vertaling: wie volgt?) haakt hier perfect op in. De nadruk van dit project ligt hier op het zelf, van A tot Z, organiseren en uitvoeren van een activiteit. Het is een van de projecten van het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen. *WhoZnext* wil ervoor zorgen dat jongeren meer invloed krijgen op sportgebied. Het project heeft als uiteindelijk doel dat jongeren blijven sporten en bewegen, maar ook dat zij hierin actief betrokken worden. De gedachte is namelijk dat als jongeren zelf meer invloed hebben op het sportaanbod, dit aanbod veel meer op de jeugd gericht is waardoor men niet zo snel zal afhaken. Bovendien is jeugdparticipatie in de sport maatschappelijk van groot belang, want: het verbetert de aansluiting van het sportaanbod op de wensen en behoeften van jongeren. *WhoZnext* heeft als uiteindelijk doel dat jongeren (vooral) tussen de **14 en 18** jaar blijven sporten en bewegen, maar ook dat zij hierin actief betrokken worden⁴. Het jongerenwerk kan hier een belangrijke rol in spelen.

Binnen de gemeente is een aantal skatevoorzieningen gerealiseerd. Veel leerlingen van de basisschool beoefenen de skate-sport. De SkateBond Nederland heeft als doel het stimuleren van de skatesport en het op een verantwoorde wijze beoefenen ervan. Sport Blessure Vrij, een gezamenlijk initiatief van NOC*NSF en Consument en Veiligheid, stimuleert veilig skaten bij (jonge) skaters. Voor de groepen 6, 7 en 8 van de basisschool bestaat de mogelijkheid om skateclinics te organiseren. Tijdens de clinics zal worden voorzien in alle materialen (skates en beschermingsmaterialen).

De gemeente is benaderd om mee te doen aan het NK-Knikkeren. Dit is een officieel kampioenschap knikkeren voor kinderen in de leeftijd van 6 tot 12 jaar. Het betreft een laagdrempelige activiteit die kinderen stimuleert veel buiten (!) te oefenen. Per jaar kunnen 5 tot 10 gemeenten meedoen in de voorronden die gepaard gaan met veel landelijke media-aandacht (kinderzender JETIX).

Actiepunt 10 Stimuleren van samenwerkingsvorm jongerenwerk en sport			
Aanpak	Regie voeren op intensievere samenwerking jongerenwerk en sportverenigingen		
Activiteit	Keuze	Kosten	€ -
Externen	Surplus, Sportverenigingen	Dekking	Niet van toepassing
Capaciteit	afd. S&A (20)	Planning	Structureel

Actiepunt 11 Uitvoeren project KIDS sport op 3 basisscholen			
Aanpak	Nagaan welke scholen en verenigingen interesse hebben in het project en het project uitvoeren		
Activiteit	Keuze	Kosten	€ 15.000
Externen	Scholen, Sportverenigingen, SSNB	Dekking	Naam budget (product,cat.)
Capaciteit	afd. S&A (40)	Planning	3 ^e kwartaal 2009 en 2010

Actiepunt 12 Uitvoeren project WhoZnext			
Aanpak	Samen met jongeren en het jongerenwerk sport- en beweegactiviteiten opzetten en uitvoeren.		
Activiteit	Keuze	Kosten	€ 2.000
Externen	Jongeren, SSNB	Dekking	Naam budget (product,cat.)
Capaciteit	afd. S&A (16),	Planning	Vanaf 2 ^e kwartaal 2010

³ Gegevens en tekst over KIDS Sport komen van www.ssnb.nl

⁴ Gegevens en tekst over WhoZnext komen van www.whoznext.nl

Actiepunt 13		Organiseren van 3 skateclinics	
Aanpak	In samenspraak met basisonderwijs inplannen van 3 skateclinics		
Activiteit	Keuze	Kosten	€ 2.250
Externen	Skatebond Nederland	Dekking	Naam budget (product,cat.)
Capaciteit	afd. S&A (8)	Planning	1 ^e kwartaal 2011)

Actiepunt 14		Meedoen aan NK Knikkeren 2010	
Aanpak	Inschrijven en deelnemen aan het NK Knikkeren		
Activiteit	Keuze	Kosten	€ 1.000
Externen	Topsport Group	Dekking	Naam budget (product,cat.)
Capaciteit	afd. FO (18)	Planning	2010

5.2.2 Ouderen

Eerder in dit beleidsplan is al aangegeven dat ouderen een steeds grotere doelgroep vormen. Zij verdienen dan ook extra aandacht. Daarnaast is in de kadernota Sport door de gemeenteraad gesteld dat het sport en bewegingsaanbod van 55plussers zo adequaat mogelijk moet worden ingericht. Onderzoek naar de inrichting van senioren sport bij andere gemeenten en gesprekken met verschillende 'MBVO-deskundigen' hebben tot het onderstaand stappenplan geleid.

In de eerste plaats zijn de tarieven van MBVO-activiteiten achterhaald (tarieven zijn bijna 35 jaar oud!)⁵. Ze staan totaal niet meer in verhouding tot de kosten van een MBVO-docent. Om de reden dat de gemeente zo goedkoop de sportactiviteiten aanbiedt geven twee verenigingen aan dat om deze reden leden bij hen vertrekken. Dit mag niet de bedoeling zijn. De tarieven zouden dan ook volgens een groeimodel genormaliseerd moeten worden. Uiteraard mag dit niet ten koste gaan van mensen met een beperkt budget, zij kunnen dan ook beroep doen op de bijzondere bijstand. Bij het aanpassen van de tarieven is een goede communicatie van belang. In principe kan er wel een marginaal prijsverschil blijven bestaan om de reden dat er een duidelijk verschil is in de lesinhoud en de aanpak. Een mogelijke optie is om nieuwe leden direct het nieuwe tarief te laten betalen en de reeds bestaande leden via een groeimodel naar het nieuwe tarief te leiden.

In de tweede plaats zou er een andere fasering/indeling binnen het aanbod gemaakt kunnen worden. Bijvoorbeeld een onderverdeling in jonge senioren (50-60/65 jarigen), senioren (60-70/75 jarigen), oudere senioren (70+) en de categorie senioren met een chronische ziekte (bijvoorbeeld reuma, COPD groepen) . Het criterium zou dan niet alleen de kalenderleeftijd, maar ook de beweegleeftijd moeten zijn. De deskundigheid van de docent moet op de indeling worden aangepast. Voor de eerste categorie zou de opleiding 'bewegen voor senioren' volstaan, voor de tweede categorie wordt een MBVO-opleiding geprefereerd en voor de 3^e categorie wordt de MBVO-opleiding vereist. Om les te geven aan chronisch zieken zou men de specialisatie MBVO voor chronisch zieken gevolgd moeten hebben. Bekeken moet worden of er gelden kunnen worden gereserveerd voor scholing en bijscholing, zodat een kwaliteitsimpuls kan worden gegeven aan het MBVO. Hiervoor kunnen de extra baten vanuit de nieuwe tarieven worden ingezet.

Tenslotte moet worden bekeken of het MBVO kan worden ondergebracht bij een welzijnsinstelling, zoals Surplus. Een voordeel hiervan is doordat Surplus een overeenkomst heeft met de zorgverzekeraar dat een deel van de kosten (afhankelijk van de polis maximaal € 75 per jaar per persoon) kan worden gedeclareerd. Dit is niet mogelijk in het geval dat MBVO onder wordt gebracht bij een vereniging. Daarbij zou dit te veel kosten (docenten in dienstverband) met zich meebrengen. Met deze laatste stap ondersteunt de gemeente de MBVO-activiteiten nog wel, maar legt de uitvoering weg bij de welzijnsinstelling. Een aandachtspunt bij de gesprekken met Surplus is de vorm van het werkgeverschap, de docenten worden op dit moment vanuit een payroll-constructie betaald. Surplus werkt in Etten Leur met zelfstandigen die per uur betaald krijgen.

Een groot deel van de Moerdijkse senioren voldoet niet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen. De aanbevelingen vanuit de nulmeting 'Sport en bewegen voor senioren in de gemeente Moerdijk 2008' gaan in op het beter informeren van de senioren. Op dit moment verstrekt de gemeente

⁵ Maandbedrag Gym-MBVO in Moerdijk kost € 2,35 tegen €7,70 in Etten Leur

Moerdijk via 3 papieren kanalen gedetailleerde informatie over sport en bewegen aan de senioren. 60% van de ondervraagde senioren wil echter meer weten over het aanbod. Het lijkt er op dat de aangeboden middelen de senioren niet aanspreken. Het is dus raadzaam om de informatie op andere wijze onder de aandacht te brengen. Dit zou kunnen door een jaarlijkse terugkerende sport- en bewegemarkt op te zetten, in combinatie met de organisatie van een fittest. Qua motiverende acties wordt het project bewegen op recept vanuit de nulmeting aanbevolen. Ook vanuit het beleidsplan Maatschappij wordt hier aandacht voor gevraagd. Bewegen op recept is een vorm van bewegingsstimulering waarbij de eerstelijnszorg de niet-bewegende, kwetsbare senior gericht adviseert en doorverwijst naar een beweegaanbod.

Actiepunt 15				Tarieven aanpassen			
Aanpak	Tarieven aanpassen en hierbij duidelijk communiceren						
Activiteit	Keuze	Kosten	€ -				
Externen	SAM, senioren	Dekking	Nvt				
Capaciteit	afd. S&A (28), FO (8)	Planning	3 ^e kwartaal 2009				

Actiepunt 16				Fasering / Kader op niveau indelen			
Aanpak	In samenspraak met coördinator MBVO nieuwe indeling effecturen						
Activiteit	Keuze	Kosten	€ -				
Externen	MBVO	Dekking	Niet van toepassing				
Capaciteit	afd. S&A (24)	Planning	3 ^e kwartaal 2009				

Actiepunt 17				Onderzoek naar mogelijkheid MBVO onder te brengen bij Surplus			
Aanpak	Met Surplus in gesprek gaan en beoordelen of MBVO bij deze organisatie kan worden ondergebracht						
Activiteit	Keuze	Kosten	€ -				
Externen	Surplus	Dekking	Niet van toepassing				
Capaciteit	afd. S&A (36)	Planning	4 ^e kwartaal 2009				

Actiepunt 18				Organiseren jaarlijkse bewegemarkt in combinatie met fittest			
Aanpak	Een jaarlijkse terugkerende sport- en bewegemarkt op te zetten, in combinatie met de organisatie van een fittest						
Activiteit	Keuze	Kosten	€ 5.000				
Externen	SSBN, Sportaanbieders	Dekking	Naam budget (product,cat.)				
Capaciteit	afd. S&A (16), FO (16)	Planning	Vanaf 2011				

Actiepunt 19				Bewegen op recept - Pilot			
Aanpak	Starten met het project 'Bewegen op recept'						
Activiteit	Keuze	Kosten	€ 5000				
Externen	Eerstelijns zorg	Dekking	Naam budget (product,cat.)				
Capaciteit	afd. S&A (32)	Planning	3 ^e kwartaal 2010 t/m 2011				

5.2.3 Meten=weten

Om te meten wat de effecten zijn van het gemeentelijk sportbeleid zijn prestatie-indicatoren van groot belang. Met behulp van de prestatie-indicatoren kan worden gemeten hoe een onderdeel zich heeft ontwikkeld ten opzichte van de oorspronkelijke situatie. Van belang hierbij is dat er regelmatig (b.v. om de vier jaar) een onderzoek wordt uitgevoerd. Gegevens uit bestaande monitorinstrumenten, zoals het jongeren-, ouderen- en volwassenenonderzoek van de GGD, zijn dus van belang. Daarnaast is een vervolgonderzoek op de nulmeting uit 2008 'Sport en bewegen voor senioren' raadzaam.

Actiepunt 20				Vervolgonderzoek Sport en bewegen voor senioren			
Aanpak	Effecten meten van gemeentelijk sportbeleid bij de doelgroep senioren en vergelijken met nulmeting						
Activiteit	Keuze	Kosten	€ 7.500				
Externen	SSNB	Dekking	Naam budget (product,cat.)				
Capaciteit	afd. S&A (8)	Planning	3e kwartaal 2013				

5.2.4 Stimuleringsregelingen

Verenigingen met jeugdleden ontvangen subsidie, vaak zonder dat deze subsidie op een bepaalde manier (bijvoorbeeld voor jeugd) besteed wordt. De overige subsidies zijn accommodatiegericht. Een minpunt van de huidige subsidies is dat er nauwelijks sturing plaatsvindt. Om meer te kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen en beter te kunnen sturen op de thema's vanuit het beleidsplan Sport is een meer doelgerichte impuls nodig. De gemeente wil in dit kader initiatieven van sportverenigingen ondersteunen, die zich richten op activiteiten voor een bepaalde doelgroep uit deze sportnota. Hierdoor ontstaat er een duidelijker verband tussen de door de gemeente verstrekte gelden en maatschappelijke doelen. Gedacht kan worden aan het stimuleren van sportbeoefening door ouderen, gehandicapten en jongeren. De wijze waarop de subsidies wordt toegekend (bijvoorbeeld vanuit een fonds of door middel van projectsubsidies) moet nader worden onderzocht.

Actiepunt 21 Subsidies gericht op het initiëren van maatschappelijke initiatieven			
Aanpak	Stimuleren van verenigingen en andere organisaties met subsidies om activiteiten te organiseren die passen binnen het sportbeleid en een vernieuwend aanbod mogelijk maken.		
Activiteit	Keuze	Kosten	Tot subsidieplafond is bereikt
Externen	-	Dekking	6561102 / 44255
Capaciteit	afd. S&A (60)	Planning	Opzetten 1 ^e kwartaal 2010 – Uitvoering Structureel

5.2.5 Informeren en communicatie

Ten behoeve van een betere communicatie over het belang van en de promotie van sport in Moerdijk, moet het reeds bestaande Verenigenloket nog meer worden ingericht als contactpunt waar verenigingen en instanties met hun vragen en opmerkingen terecht kunnen. In navolging van het nieuwe sportbeleid is het een belangrijk doel om te komen tot een nieuwe structuur op basis van de meest ideale organisatie wat betreft beleid, uitvoering en advisering.

Daarnaast zal alle relevante sportinformatie op de gemeentelijke website worden geplaatst, zodat iedereen zich eenvoudig kan informeren over de sportmogelijkheden in Moerdijk. Ook zijn hier tips te vinden over relevante landelijke projecten of campagnes zoals bijvoorbeeld 'Beweegmaatje', een website waar mensen in de gelegenheid worden gesteld om een sport- of beweegmaatje te vinden. Ook andere media, zoals RTVM, de Moerdijkse Bode e.d. worden ingezet om sport beter onder de aandacht van de Moerdijkse inwoners te brengen. Zoals eerder aangegeven bleek bijvoorbeeld uit 'de nulmeting sport en bewegen voor senioren' dat er grote behoefte is aan informatie over het aanbod.

Actiepunt 22 Structurele inbedding sport binnen verschillende media			
Aanpak	Het ontwikkelen van nieuwe communicatiekanalen en het benutten van bestaande communicatiemiddelen om de Moerdijkse inwoners te informeren op het gebied van sport		
Activiteit	Keuze	Kosten	€ -
Externen	RTVM	Dekking	Naam budget (product,cat.)
Capaciteit	afd. S&A (36)	Planning	Structureel

Hoofdstuk 6 - Thema versterking van het sportieve veld - presteren

6.1 Inleiding

Bij het thema versterking van het sportieve veld gaat het om breedtesport (alle sport die geen topsport is) en in mindere mate om topsport. Het gaat hier om sport als doel: het kunnen beschikken over een adequate fysieke infrastructuur, zoals investeringen in was- en kleedaccommodaties, voldoende multifunctionele sportaccommodaties.

De sportverenigingen zijn een bindmiddel in de gemeente en tussen de inwoners. Sportverenigingen spelen dan ook een belangrijke rol bij de uitvoering van het sportbeleid. De gemeente zal dan ook de georganiseerde sport ondersteunen en faciliteiten bieden waarmee zij hun sociale functie optimaal kunnen uitvoeren. Het inzetten op accommodaties is van oudsher een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke inspanning op het gebied van sport.

Het beleidsplan Sport dient aan te sluiten bij toekomstige ontwikkelingen en behoeften. Er moet dus een beter inzicht ontstaan welke ontwikkelingen zich op middellange en lang termijn zullen voordoen. Om in te spelen op veranderend sportgedrag en te zorgen voor een eigentijds voorzieningenaanbod is het van belang heldere duidelijke criteria te stellen aan het beschikbare voorzieningenniveau. Zo worden in dit hoofdstuk bijvoorbeeld de door de gemeente erkende sporten benoemd. Dit zijn de sporten waarvoor de gemeente voorziet in bepaalde faciliteiten en voorzieningen. Op welke wijze de basissporten worden geaccommodeerd wordt vervolgens vertaald in het Strategische Accommodatiebeleid.

In dit hoofdstuk komen minder concrete actiepunten aan bod dan in de voorgaande hoofdstukken. Dit hoofdstuk zal zich met name richten op het formuleren van heldere criteria met betrekking op basisporten, omgang met investeringen en vervangingen, kunstgras en topsport.

6.2 Aandachtsgebieden

6.2.1 Door de gemeente erkende sporten

Met het streven naar een goed voorzieningenniveau is niet gezegd dat we in alle wensen en ideeën van sportverenigingen en overige gebruikers van sportaccommodaties voorzien. Wel willen we ons richten op de door ons erkende sporten en basissportvoorzieningen die voldoen aan de maatschappelijk geaccepteerde sportnormen. Onder de door ons erkende sporten worden die sporten aangemerkt die geïntegreerd zijn binnen een brede laag van de bevolking en waarvan voldoende mogelijkheden moeten bestaan om deze sporten te beoefenen.

Basis-Binnensporten:

Gymnastiek
Volleybal
Handbal
Tennis
Korfbal
Zaalvoetbal
Judo
Zwemmen (reddend)

Basis-Buitensporten:

Voetbal
Atletiek
Hockey
Korfbal
Handbal
Honkbal
Tennis
Jeu de boules
Ruitersport
Beachsport

Alhoewel de gemeente niet eerder een duidelijke uitspraak heeft gedaan over indeling van basissporten kan worden gesteld dat jeu de boules een relatief 'nieuwe' sport is in het rijtje. Omdat jeu de boules onder de Moerdijkse senioren een populaire sport blijkt, wordt in het kader van meer beweging voor ouderen de betreffende balsport als erkende sport benoemd. In het Strategisch Accommodatiebeleid wordt vervolgens aangegeven hoe deze sporten geaccommodeerd worden. Het realiseren van voorzieningen voor niet erkende sporten is geen gemeentelijke taak.

6.2.2 Ambities, wensen en groei

De groei die een aantal verenigingen doormaakt heeft consequenties voor de capaciteit van veld- en kleedaccommodaties. Tot op heden komen aanvragen voor het uitbreiden van de capaciteit soms onverwacht bij de gemeente binnen. Er zou meer en beter zicht moeten komen op wensen, ambities en behoeften van de gebruikers van sportaccommodaties zodat er structureel inzicht ontstaat in de bezettingsgraad van de sportaccommodaties. Hiertoe zouden verenigingen jaarlijks gegevens moeten aanleveren.

Het in kaart brengen van ambities hangt ook samen met de beleidslijn topsport. Wanneer de gemeente verenigingen wil ondersteunen in het doorgroeien naar wedstrijdsport of topsport en hierin een faciliterende rol wil spelen dan zal zij zicht moeten hebben op de plaatselijke ambities.

Een aantal criteria is bij de uitbreiding van de capaciteit van belang:

1. De groei van de vereniging moet over drie jaar aantoonbaar worden gemaakt
2. 75% van de leden moet woonachtig zijn in de gemeente Moerdijk
3. Wanneer de mogelijkheid tot multifunctioneel gebruik aanwezig is, is dit een voorwaarde (bij een aanvraag wordt altijd eerst de mogelijkheden van medegebruik bekeken, een goed voorbeeld zijn de voetbalclubs in Fijnaart die samen een veld delen)

Actiepunt 23		Ambities en behoeften in beeld brengen	
Aanpak	Jaarlijks gegevens van de verenigingen opvragen.		
Activiteit	Keuze	Kosten	€ -
Externen	Sportverenigingen	Dekking	-
Capaciteit	afd. FO (72) S&A (48)	Planning	Jaarlijks

6.2.3 Investerings en vervangingen

In het kader van het nieuwe sportbeleid wordt onder meer aandacht besteed aan de positie van sportaccommodaties. Uitgangspunt hierbij is dat we streven naar een upgrading en optimalisatie van de huidige binnen- en buitensportaccommodaties en zoveel mogelijk multifunctioneel gebruik van deze accommodaties.

Wat betreft vervangingen van materialen door slijtage of eisen vanuit de bond ontbreekt het op dit moment aan eenduidig beleid. Daarnaast werd door een aantal binnensportverenigingen tijdens de interactieve sessie het signaal afgegeven dat de verhoudingen buiten- en binnensport over het algemeen niet geheel gelijk liggen. In tegenstelling tot binnensport betaalt de buitensport niet voor het gebruik van de voorzieningen, daarnaast halen zij inkomsten uit de kantine. De binnensport ontvangt echter wel subsidie, de buitensport niet. Om deze verhoudingen meer gelijk te trekken zal de gemeente in geval van aanpassingen van materialen door bijvoorbeeld voorschriften van de bond ook voor de binnensport 75% de kosten van de vervanging op zich nemen. Een voorbeeld hiervan is de eis van de korfbalbond om te spelen met kunststof korven in plaats van rieten manden. Wat betreft de buitensport wordt voorgesteld alleen op het moment van renovatie van de velden gelijktijdig de inventaris (doelen, ballenvangers e.d.) door te lichten.

6.2.4 Kunstgras

Kunstgras vormt een technische ontwikkeling voor buitensportverenigingen waarmee ruimtewinst kan worden geboekt en meervoudig gebruik van de velden gestimuleerd kan worden. Bij hockeyclubs is kunstgras inmiddels de norm. Door de technische verbeteringen van kunstgras wint het ook aan populariteit bij andere sporten, waaronder voetbal, tennis en korfbal. Een buitensportvereniging kan in aanmerking komen voor de aanleg van kunstgras als wordt voldaan aan (één van) de volgende criteria:

1. Er is sprake van capaciteitsproblemen op basis van NOC*NSF-normen. (met een aantoonbare groei van 3 jaar)
2. Door de aanleg van kunstgras is clustering van velden mogelijk
3. Om sporttechnische redenen voldoet natuurgras voor een tak van sport niet meer.

4. Bij het nastreven van een meer optimaal gebruik van een buitensportaccommodatie is kunstgras noodzakelijk.

6.2.5 Topsport & wedstrijd sport

Het is niet realistisch te veronderstellen dat Moerdijk sportevenementen in het hoogste segment van de topsport kan organiseren. Hiervoor ontbreekt het al snel aan de juiste voorzieningen en infrastructuur. Daarbij is bij een groot deel van de verenigingen de ambitie niet aanwezig, niet bekend of zijn kunnen de ambitie niet waarmaken. De gemeente erkent weliswaar de voorbeeldfunctie van topsport en de positieve effecten die topsport heeft op de breedtesport, maar legt haar prioriteit bij breedtesport. De gemeente wil echter de samenhang tussen breedtesport enerzijds en wedstrijd sport en topsport anderzijds wel verder vormgeven. Topsport stimuleert vooral jongeren tot sportdeelname. Een breder basis levert veel sporttalenten op, die kunnen doorgroeien tot topsporters.

Een middel om topsport een nadrukkelijker rol in het beleid te geven is het jaarlijks organiseren van een sportevenement. Het sportevenement draagt niet alleen bij aan de doelstelling van het sportbeleid, maar levert ook een bijdrage aan de promotie van de gemeente Moerdijk. Voor Moerdijk kan gedacht worden aan watersportevenement of een evenement rond een vorm van wielrennen. De gemeente dient hierin ook zelf een regisserende rol in te nemen.

Daarnaast wil de gemeente bijdragen in randvoorwaarden om aan wedstrijd sport of topsport deel te nemen. Het is jammer wanneer het ontbreken van randvoorwaarden de reden zou zijn dat verenigingen hun prestaties niet kunnen waarmaken. Zoals eerder aangegeven is het van belang om de ambities van de sportverenigingen in beeld te hebben, zodat hier in de begroting rekening mee kan worden gehouden. Voorbeeld: De Atletiekvereniging is gepromoveerd naar de 2e divisie en heeft voor de wedstrijden op nationaal niveau een *steeple chase* bak nodig, anders kan zij niet deelnemen aan de wedstrijden.

Het jaarlijks huldigen van lokale sportkampioenen wordt als zeer waardevol beschouwd en blijft als beleidslijn ongewijzigd. Daarnaast moet worden bekeken of de huldiging kan worden uitgebreid met het verkiezen van de sportman of sportvrouw van het jaar, eventueel met uitgroei naar een sportgala.

Actiepunt 24 Uitbreiding van het jaarlijkse huldigen van sportkampioenen			
Aanpak	Groeimodel ontwikkelen voor jaarlijkse huldiging van sportkampioenen		
Activiteit	Keuze	Kosten	€ 4000 oplopend naar € 5000
Externen	Sportverenigingen	Dekking	6002101/43568
Capaciteit	afd. FO (40) S&A (8)	Planning	Jaarlijks

Hoofdstuk 7- De finale - meerjarenplanning

7.1 Prioriteiten

Het ligt voor de hand om in jaren 2009 en 2010 een aanzienlijke impuls aan de uitvoering van het sportbeleid te geven. Vandaar dat veel actiepunten in de planning ook voor deze jaren op de rol staan. Waar nodig kan het accent in de uitvoering van de actiepunten worden aangepast.

7.2.1 Planning

Activiteitenplanning - Jaren	2009				2010				2011				2012				2013			
	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		
Thema 1 Sport en maatschappelijke integratie																				
Actiepunt 1			X																	
Actiepunt 2																				
Actiepunt 3		X				X														
Actiepunt 4		X																		
Actiepunt 5		X																		
Actiepunt 6				X																
Actiepunt 7				X																
Actiepunt 8																	X			
Actiepunt 9		X				X				X				X				X		
Thema 2 Sportstimulering																				
Actiepunt 10	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
Actiepunt 11	X	X	X	X	X	X														
Actiepunt 12				X																
Actiepunt 13							X													
Actiepunt 14				X																
Actiepunt 15	X																			
Actiepunt 16	X																			
Actiepunt 17		X																		
Actiepunt 18								X				X				X				
Actiepunt 19					X	X	X	X	X	X										
Actiepunt 20																	X			
Actiepunt 21			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
Actiepunt 22	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
Thema 3 versterking sportieve veld																				
Actiepunt 22		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
Actiepunt 23		X				X				X				X				X		

Bijlage I – Capaciteitsraming

Capaciteitsraming totaal (in uren)

Capaciteit	2009	2010	2011	2012	2013	Totaal
S&A	276	346	128	120	152	1022
V&H						
R&B						
P&G						
FO	56	212	108	108	108	592
GA						
PJC						
FIN						
Totaal						1614

Bijlage II – Financiële consequenties

Financiële consequenties

<u>Pgn</u>	<u>Omschrijving</u>	<u>I/S</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>
14	Onderzoek naar en ontwikkeling van sportplaatsen	I		5.000			
15	Doelgroep met sportwens in beeld brengen	I	5.000	-	-	-	
15	Verenigingen informeren over mogelijkheden sporten met een beperking	I	1.000				
15	Verenigingen stimuleren om in te zetten op organisatorische integratie	S	5.000	5.000	5.000	5.000	
16	Tevredenheidsonderzoek en inventarisatie	I					5.000
16	Organiseren van bijeenkomsten t.b.v. deskundigheidsbevordering	S	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
18	Uitvoeren project KIDSsport	I	15.000	15.000			
18	Uitvoeren project WhoZnext	S	2.000	2.000	2.000	2.000	
18	Organiseren van 3 skateclincis	I		2.250			
19	Meedoen aan NK Knikkeren	I		1.000			
20	Beweegmarkt in combinatie met fittest	S			5.000	5.000	5.000
20	Bewegen op recept	I		5.000	5.000		
20	Vervolgonderzoek Sport en bewegen voor senioren						7.500
23	Uitbreiding jaarlijks huldigen van sportkampioenen	S	4.000	4.000	5.000	5.000	5.000
	Totaal benodigde middelen		37.000	44.250	27.000	22.000	27.500
	<u>reeds geraamd in de begroting:</u>						
	6530301/43470 Algemene Sportaangelegenheden/Kosten CWP	S	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
	6002101/43568 Verenigingenloket/representatie	S	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
	6630003/43470 stimulering vrijwilligerswerk	S	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
	<u>per saldo extra benodigd</u>		<u>14.000</u>	<u>21.250</u>	<u>4.000</u>	<u>0</u>	<u>4.500</u>

Bijlage III – Begrippenlijst

Basissport

Sporten die geïntegreerd zijn binnen een brede laag van de bevolking en waarvan voldoende mogelijkheden moeten bestaan om die te beoefenen.

Beweegmaatje

Het doel van Beweegmaatje is mensen in de gelegenheid stellen een sport- of beweegmaatje te vinden. Op Beweegmaatje vind je leden die ook een sport of beweegmaatje zoeken. Beweegmaatje wordt gefinancierd door de overheid en is gratis.

Bewegen op Recept

Een cliënt die steeds met dezelfde soort klachten op het spreekuur van de huisarts komt, krijgt van de huisarts een BOR recept: een recept om te gaan bewegen. Deze cliënt heeft klachten waarvan de huisarts inschat dat meer bewegen de klachten zal verbeteren. Na het uitschrijven van het BOR-recept maakt de huisarts (c.q. de assistente of receptionist) of de cliënt zelf een afspraak met een leefstijladviseur. De leefstijladviseur voert een intakegesprek met de cliënt waarin wordt besproken welk beweegaanbod van BOR het meest geschikt is om de klachten te verbeteren. Deze gezondheids cursussen worden gegeven door sportinstructeurs die samen met de cliënt een bewegingsprogramma op maat maken.

Jeugdsportfonds

Het fonds betaalt de contributie en de sportattributen voor kinderen waarvan de ouders dat niet zelf kunnen. Dat is de kern van het Jeugdsportfonds: kinderen die gemotiveerd zijn om te sporten, maar dit niet kunnen, een sportkans bieden. Een eenvoudig en effectief middel om kansarme jongeren kansrijk te maken.

MBVO

Meer Bewegen voor Ouderen (MBvO) staat voor bewegingsactiviteiten voor mensen van 65 jaar en ouder. De activiteiten zijn aangepast aan hun wensen en mogelijkheden. Het gaat om gymnastiek, spel (sporten), volksdansen en dergelijke. Door middel van die activiteiten wil MBvO een bijdrage leveren aan het zo optimaal en zelfstandig mogelijk functioneren van ouderen. Belangrijk zijn ook het plezier en de gezelligheid, maar tevens de ontmoeting en het contact met anderen. MBvO maakt gebruik van speciaal opgeleide leerkrachten

NOC*NSF

Nederlands Olympisch Comité*Nederlandse Sport Federatie (NOC*NSF) is de bundeling van de georganiseerde sport in Nederland. De 90 aangesloten landelijke sportorganisaties vertegenwoordigen samen ongeveer 30.000 verenigingen met in totaal ruim 4,7 miljoen georganiseerde sporters.

Organisatorische integratie

Met het begrip organisatorische integratie wordt het proces aangeduid, waarmee sport voor mensen met een handicap binnen de reguliere sport wordt ingebed. De doelstelling van organisatorische integratie is het vergroten van de sportmogelijkheden voor mensen met een handicap door: gebruik te maken van de bestaande sportinfrastructuur, zoals reguliere sportbonden, sportverenigingen, accommodaties en ondersteuners in de sport de sport voor mensen met een handicap in al haar facetten organisatorisch en beleidsmatig bij de reguliere sportbond in te bedden. 'In al haar facetten' betekent dat de sportbond de verantwoordelijkheid neemt voor alle doelgroepen die de sport (van breedtesport tot en met topsport) beoefenen. De inbedding bij de sportbond en haar geledingen kan gefaseerd (per doelgroep en per organisatieonderdeel van de reguliere sportbond) verlopen

Sportplaats

sportaccommodaties waar op een groot deel van de dag door clustering van voorzieningen, het samenwerken van sportverenigingen, eventueel commerciële aanbieders en andere organisaties verschillende sporten, al dan niet georganiseerd, beoefend kunnen worden

Literatuurlijst

- Beleidswijzer Sport en Bewegen
- Samen voor Sport 2006-2010 Kabinetsnota
- Ruimte voor Sport in Nederland tot 2020
- Jaarboek Sport – beleid en onderzoek editie 2007-2008

Websites:

<http://www.mulierinstituut.nl> (centrum voor sociaal wetenschappelijk sportonderzoek)

www.combinatiefuncties.nl

www.sportengemeenten.nl

www.ssnb.nl (Sportservice Noord-Brabant)

www.nisb.nl (Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen)

www.skatebond.nl

www.nkknikkers.nl

www.vng.nl

www.nocnsf.nl

www.nasb.nl (Nationaal actieplan Sport en Bewegen)

www.30minutenbewegen.nl

www.bewegmaatje.nl

www.minvws.nl